

NIENBURG/Weser

Reisgids

Informatie en service voor Nienburg
a/d Weser en de regio Mittelweser

Mittelweser-Touristik GmbH

Tourist-Information

Lange Straße 18

31582 Nienburg

Tel. (05021) 9 17 63-0

Fax (05021) 9 17 63-40

info@mittelweser-tourismus.de

www.mittelweser-tourismus.de

- Centrale kamerverhuur voor Nienburg a/d Weser en de regio Mittelweser
- Stad- en themarondleidingen
- Informatie over bezienswaardigheden
- All-in aanbiedingen
- Dienstregeling en tickets voor belevenisboottocht "Flotte Weser"
- Fiets- en wandelkaarten, boeken, ansichtkaarten
... en veel meer

We staan graag voor u klaar – voor vragen bent u welkom!

Colofon:

Uitgegeven door:

Kreisgruppe Nienburg/W. des Heimatbundes Niedersachsen e.V.

Wilhelmstr. 24, 31582 Nienburg, Tel. (05021) 6 11 13

Mittelweser-Touristik GmbH

Lange Str. 18, 31582 Nienburg, Tel. (05021) 9 17 63-0

Vertaling: ml-multimedia.nl

Februar 2015

Fotos: Mittelweser-Touristik GmbH

Korte geschiedenis van de stad

Nienburg aan de Weser wordt in het jaar 1025 voor het eerst als plaatsnaam genoemd. Destijds zou Milo, de toenmalige domheer van Minden, zijn bezittingen in Nienburg aan de kerk van Minden geschonken hebben. Omdat in de officiële stukken gesproken wordt over “Nienburg” (Nieuwe burcht) moet er al enkele tijd een kasteel gestaan hebben, waarschijnlijk ter verdediging van de oversteek over de Weser. In 1029 is nog een verwijzing naar de naam te vinden in een document, waarin Bisschop Engelbert van Minden aan Hertog Bernhard van Sachsen twee boerderijen in Nienburg verkoopt.

Rond het kasteel ontstaat een nederzetting, die in een oorkonde van het archief van Loccum in 1313 reeds als “civitas” (stad) wordt aangemerkt. In 1215 komt Nienburg in bezit van Graaf Heinrich I van Hoya. Als het adellijk geslacht in 1582 uitsterft, vervallen zijn eigendommen aan de Welfische hertogen van Braunschweig-Lüneburg.

De 30-jarige oorlog brengt belegering en schade. Nadien is Nienburg voor tweederde verwoest, maar wordt snel weer herbouwd. De eerste stenen brug over de Weser wordt in 1715 gesticht op verzoek van Koning George I van Engeland, in die tijd tevens Vorst van Hannover.

In 1803 bezetten de Fransen de stad, die daardoor regelmatig onderdak moest bieden aan duizenden soldaten. Napoleon laat in 1808 de vestingmuren afbreken.

Na het vertrek van de Fransen in 1813 breken betere tijden aan. In 1847 wordt het traject Bremen-Nienburg-Hannover als een van de eerste spoorlijnen van Noord-Duitsland in gebruik genomen. Daarvoor heeft vooral de beroemde architect Emanuel Bruno Quast-Faslem gezorgd. Zijn woonhuis maakt tegenwoordig deel uit van het Nienburger Museum. Met de spoorlijn en scheepvaart op de Weser werd de basis gelegd voor economische groei. Glas-, chemie- en staalindustrie gaan zich in de regio vestigen.

Vandaag de dag is de stad Nienburg aan de Weser met zo'n 32.000 inwoners het middelpunt tussen de grote steden Hannover en Bremen en heeft het van alles te bieden op het gebied van cultuur, sport en toerisme.

Het Nienburger Berenspoor

Het wapen van Kreisstadt Nienburg toont naast een door negen harten omringde Lüneburger leeuw, drie torenspitsen en een poort met valhek ook een berenpoot. Die verwijst naar de betekenis van de Graven van Hoya in de geschiedenis van de stad. De klauw, in het Duits "Tatze" diende als voorbeeld voor de gelijknamige koekjes. Geschilderde berenpoten leiden langs 30 bezienswaardigheden in de oude binnenstad. Het Nienburger Berenspoor is als rondgang uniek in zijn soort.

De beer van Nienburg loopt behoedzaam en wikkelt zijn voet, net als de mens, helemaal af. Daarbij worden de achterpoten iets naar binnen gezet. Dikwijls staan de vier zolen scheef naar voren. Bij grotere snelheid komt de achterpoot steeds dichterbij de voorpoot zodat de pootafdrukken bijna over elkaar vallen. In technisch opzicht is het spoor van de Nienburgse beer zeer gelijkvormig, iets dat in de natuur nauwelijks voor komt.

In het jaar 2000 heeft de Kreisgruppe Nienburg van de staat Niedersachsen de rechten van de berenroute overgenomen. Hiermee werd de route vernieuwd en verlengd. De rondgang "Nienburger Bärenspur" begint en eindigt bij het bronzen kunstwerk bij de VVV Mittelweser-Touristik GmbH aan de Lange Straße 18.

De berenpoot in het stadswapen

De heerschappij van de graven van Hoya (1215-1582) is een belangrijke episode in de geschiedenis van de stad Nienburg. Tijdens die periode vestigden zich een aantal adellijke geslachten op omliggende "Burgmannshöfen", adellijke woonhuizen rond een vesting. Al in 1238 is er een kerk en sinds 1248 is er een watermolen, in bezit van de graven van Wölpe. In 1275

worden in historische bronnen wethouders genoemd, wat duidt op het bestaan van een gemeenteraad in die tijd.

Na opdeling van de Grafschaft wordt Nienburg vanaf 1346 naast Hoya ook residentie van de graven. Alleen de toren, het enige restant van het voormalige kasteel, is nog een aandenken aan die tijd. In de 14de eeuw geven de

graven van Hoya bijzondere voorrechten aan spinners, slagers, schoenmakers en kruideniers.

Tijdens de Reformatie werd Nienburg luthers. In de parochiekerk St. Martin, met zijn 72 meter hoge toren tegenwoordig het symbool van de stad, zijn Graaf Jobst II met zijn echtgenote Anna von Gleichen en de laatste graaf Otto VIII met zijn echtgenote Agnes von Bentheim bijgezet. Met de dood van Otto VIII, vervalt het graafschap aan de hertogen van Braunschweig - Lüneburg. Daarmee komt de Welfische Leeuw in het stadswapen.

Nienburger Berenpoten

De verdrijving van de Hugenoten uit Frankrijk heeft Nienburg een zoet geheim rijker gemaakt. De familie Facompré brengt in 1791 een streng bewaard koekjesrecept met zich mee. Kopersmid Läsche vervaardigt na het zegel van de graven van Hoya ook de berenpootvorm. Het bakken van de echte "Nienburger Bärentatzen" is wettelijk beschermd. De originele koekjes zijn er tegenwoordig niet meer. Verschillende bakkers in Nienburg bieden nog wel eigen varianten aan.

De bezienswaardigheden langs het Nienburger Berenspoor

1. Lange Straße 18 – Begin van het Berenspoor

In de rond 1700 gebouwde voormalige stadswoning woonde rond 1750 de "veldgeneesheer" Polycarp Leporin. Hij was de broer van de eerste gepromoveerde vrouwelijke arts van Duitsland: Dorothea Erxleben - Leporin. Tegenwoordig wordt het gebouw gebruikt door Mittelweser-Touristik GmbH voor het VVV.

2. Spargelbrunnen (Aspergefuntein) (Lange Straße)

De fontein, gemaakt door de uit Hannover afkomstige beeldhouwer Helge Michael Breig en in 1998 in gebruik genomen, verbeeldt de betekenis van Nienburg als toonaangevende "aspergestad". De "Nienburgse Asperge" is een bovenregionaal bekende specialiteit.

3. Gedenkteken van Oppermann

(Mühlenstraße)

Heinrich Albert Oppermann (1812-1870) was schrijver/dichter, staatsman en gedeputeerde in het parlement van Hannover. Hij nam deel aan de inspanningen van de “Zeven van Göttingen” en was voorvechter voor een constitutionele staat. Het bronzenwerk met het portret van Oppermann werd gemaakt door Carl Ferdinand Hartzler.

4. Wiehernder Hengst (Mühlenstraße)

Het bronzen beeld, gemaakt door de internationaal gerenommeerde beeldhouwer Gerhard Marcks (1889-1981) uit Bremen, werd geplaatst naar aanleiding van de opening van het theater in 1989.

5. Hasbergscher Hof (Wallstraße 5)

Aan de binnenplaatszijde is dit adellijke woonhuis voorzien van rijkelijk versierd houtwerk. Aan de kant van de Weser vindt u het wapen van Hasberg (deze familie is sinds 1823 uitgestorven) en Sophie v. Schenk von Winterstedt.

6. Historisch Gemeentehuis (Lange Straße 24)

Dit is een van de oudste en meest indrukwekkendste gebouwen van de stad. Delen van het gemeentehuis stammen uit de 14de eeuw. Het aan de markt grenzende portaal is in 1585 gebouwd. Uit die tijd dateren ook de rijkelijk versierde trapgevels en de uitbouw van twee verdiepingen. Ze laten kenmerkende elementen van de Weser-renaissance zien. De huidige toren werd in 1778 - 1779 gebouwd.

7. Parochiekerk St. Martin (Kirchplatz)

De hoofdkerk van de stad werd in de stijl van de Noordduitse baksteengotiek gebouwd. Met zijn 72 meter hoge toren, die in 1896/1897 op de oude sterke fundamenten

werd opgetrokken, is het hét symbool van de stad Nienburg. Overblijfselen van middeleeuwse schilderijen, beelden, sarcofagen en grafmonumenten (onder andere grafschriften voor Hilmar von Münchhausen en de sarcofagen van de beide laatste graven van Hoya en hun echtgenotes) bevinden zich in het gebouw. Voor de kerk staan beelden van Karel de Grote en Widukind; in 1991 gemaakt door Prof. Volker Neuhoff, inwoner van Nienburg.

8. Stadskantoor (Kirchplatz 4)

Het in de 18de eeuw gebouwde pand was in haar afwisselende bestaan woonhuis, school en gemeentehuis. Na omvangrijke renovatie is er sinds 1999 de burgerlijke stand van Nienburg gevestigd.

9. Quaet-Faslem-Haus (Leinstraße 4)

Het karakteristieke voormalige woonhuis van architect Emanuel Bruno Quaet-Faslem werd in 1821 in klassieke stijl gebouwd. Uniek in Noord-Duitsland zijn de kostbare plafondschilderingen op de bovenverdieping van het huis. Het gebouw maakt tegenwoordig samen met de Fresenhof deel uit van het museum.

10. Aspergemuseum van Niedersachsen (Leinstraße 4)

In de tuin staat het "Rauchhaus", een in eenvoudige bouw uitgevoerd "Hallenhaus" dat in 1633 werd gebouwd. Hier is het Niedersachsische Aspergemuseum gevestigd. Er is van alles te zien over dit bijzondere gewas, van teelt tot verwerking en consumptie. De kostbare aspergeverzameling van Burgdorf is op de bovenverdieping te vinden.

11. Kleine Nienburgerin

(Am Posthof)

Kunstenares Marianne Bleeke-Ehret uit Herford maakte in 1975 de bronzen sculptuur van de “Kleine Nienburgerin”. Zij is het symbool en reclamebeeld van de stad. Het lied “Ich bin die kleine Nienburgerin“ was in de vorige eeuw een geliefd volksliedje.

12. Posthof (Georgstraße 22)

Dit voormalige “Burgmannshof” was tot 1860 officieel Poststation aan de route Hannover-London. Hier was onder andere de (Koninklijke) Hanoversche Post met postkantoor en paard-wissel-plaats gevestigd (vandaar de naam “Posthof”). Sinds de restauratie in 1977 is hier de stadsbibliotheek gevestigd. Het destijds geïnstalleerde klokkenspel laat dagelijks meerdere keren het lied van de “kleine Nienburgerin“ klinken.

13. Hakenhof (Hakenstraße 5)

Het gebouw kwam in 1538 door schenking van Graaf Jobst II van Hoya in bezit van zijn raadsheer Johann Hake. Zijn familie bracht veel belangrijke personen uit de geschiedenis van de stad en de deelstaat voort.

14. Fresenhof (Leinstraße 48)

In deze met geheimzinnige verhalen omhulde “Burgmannshof” (vroegste datering 1263) woonden voornamelijk ridders die tot het gevolg van de graven behoorden. De naam “Fresenhof” is afkomstig van Arnold Frese, die de woning in 1485 overnam. Sinds 1985 is de Fresenhof het hoofdgebouw van het Nienburger Museum. Ook de muziekschool is er ondergebracht: in het naastgelegen gebouw huist een van de oudste jazzclubs van Duitsland.

15. Stadsgracht, Albert-Schweitzer-Gymnasium

De stadsgracht, van oorsprong de verbinding tussen de Weser en de Meerbach, is onderdeel van de vroegere vesting gordel, die als een ring om de oude stad lag. De vesting werd in 1808 door de Fransen gesloopt. Het huidige Albert-Schweitzer-Gymnasium werd in 1904 als Koninklijk Progymnasium gebouwd. De gevel is in de stijl van de Weser-renaissance opgetrokken.

16. Madonna von Tschernobyl

Het gedenkteken herinnert aan de slachtoffers van de kernramp van 26 april 1986 in de Ukraine. Het werd gemaakt door de kunstenaar Iwan Kasak uit Witebsk (partnerstad van Nienburg in Wit-Rusland).

17. Biskuithaus (Bisquit Straße 2)

In dit in 1870 gebouwde voormalig woonhuis van een tak van de familie Facompré werden de beroemde "Nienburger Bärentatzen" (koekjes) gebakken.

18. Ackerbürgerhaus

(Friedrich-Ludwig-Jahn-Straße 2)

Dit vakwerkhuis, gebouwd in 1500, bestond uit woon- en werkruimten, zoals stallen voor vee en voorraadlokalen. De destijds open vuurplaats bevond zich op de deel. De deelingang in de vorm van een poort was gesitueerd aan de voorkant van het gebouw en was groot genoeg om geladen wagens met oogstvoorraden door te laten.

19. Glasblazers (Lange Straße)

Sinds 1873 werd in Nienburg glaskunst gemaakt. Deze sculptuur moet de herinnering aan het nu uitgestorven beroep van glasblazer levendig houden. Dit gedenkteken is beschikbaar gesteld door de firma Nienburger Glas in

het kader van haar 100-jarig jubileum in 1991. Kunstenaar Kurt Tassotti uit Oostenrijk heeft de sculptuur vervaardigd.

20. Ooievaarshuis

(Storchenhaus) (Lange Straße 48)

Nienburg is de “stad met het ooievaarsnest”. Op de schoorsteen van het “Haarenschen Haus” zit sinds 1885 een ooievaarsnest. Elk lente wachten de inwoners van Nienburg op “hun” ooievaarspaar, dat bijna ieder jaar succesvol broedt.

21. Oude ambtswoning (Am Schloßplatz)

Al ten tijde van de graven van Hoya bestonden er overheidsdiensten. Het huidige gebouw werd in de 18de eeuw als ambtswoning gebouwd. Voor het gebouw staan nu nog de pijlers van de vroegere Leinpoort. Die moesten het verkeer uit de Leinstraße weren.

22. Stocktoren, vroegere kasteeltoren

(Weserwall 8)

De Stocktoren, vermoedelijk het oudste bouwwerk van Nienburg, is een van de visitekaartjes van de stad. Het is een restant van de enige waterburcht van de graven van Hoya. Na de 30-jarige oorlog werd het slot en de bijgebouwen afgebroken. De toren werd na de Franse tijd een gevangenis. De naam “Stocktoren” is afgeleid van het Duitse uitdrukking “im Stock” dat gevangen betekent. Tegenwoordig is het gebouw de thuisbasis van de studentenorganisaties “Corps Hannoverania” en “Rühmkorffbund”.

23. Politieacademie Niedersachsen

(voorheen HBO / HTS) (Bürgermeister-Stahn-Wall 9)

In 1853 begon hier de eerste staatsopleiding voor architect en ingenieurs in Noord-Duitsland. Het werd gebouwd onder leiding van architect Quaet-Faslem. Tegenwoordig studeren hier ongeveer 700 studenten.

24. Vesting “Christian Ludwig” (Weserwall)

De vesting werd in 1654 door hertog Christian Ludwig von Braunschweig - Lüneburg uitgebouwd. Daaraan herinnert een stuk zandsteen met de initialen “CL” en het jaartal 1662. De vesting heeft de sloop tijdens de Franse bezetting overleefd. Thans bevinden zich er gedenktekens voor slachtoffers van verschillende oorlogen.

25. Wesertorbrug (Weserwall)

Op deze oude Weserovergang stond al in 1512, ten tijde van de graven van Hoya, de eerste houten zomerbrug. Deze moest in de winter vanwege ijsvorming afgebroken worden. In 1723 was daar de eerste stenen brug. Sinds 2000 is de in de oorlog verwoeste voetgangersbrug uit 1906 vervangen door nieuwbouw.

26. Bürgerhaus (Weserstraße 9)

Het huis werd in 1586 gebouwd met een kenmerkende erkerachtige voorbouw. De gevel was vroeger rijkelijk versierd. De kostbare wandkachels uit het gebouw zijn tegenwoordig ondergebracht in museum Fresenhof.

26a. Das Thießensche Haus

Markant vakwerkhuis uit 1657 met kamerbrede erkers. Dit is het toenmalige woonhuis van trappenbouwer Jakob Thießen. Trappenhuis en trap zijn pronkstukken van oude handwerkkunst. Het huis ligt aan de oudste straat van Nienburg en lag naast de toenmalige Probsteihof van 1025.

27. Traufenhaus (Weserstr. 5)

Bij dit aan het eind van de 30-jarige oorlog in 1648 gebouwde huis zit de dakgoot aan de straatzijde.

Ongebruikelijk aangezien in die tijd de gevel meestal aan de straatzijde gebouwd werd.

28. Patriciërshaus van Gödeke Schünemann

(Lange Straße 41)

Het hoekhuis naar de Weserstraße is een van de mooiste vakwerkhuisen van de stad. Deze oude woonboerderij werd in 1541 met uitgebreide schuren en stallen gebouwd. Grote kelderruimten werden gebruikt voor opslag van producten en voorraden. Vier ijzeren getallen met het jaar 1674 in de muur aan de Weserstraße zijn getuige van een verbouwing in de baroktijd.

29. Renaissance-erker

(Lange Straße 34)

De versiering aan deze erker toont de deugden van het burgerschap: gematigdheid, geloof, barmhartigheid, hoop en rechtvaardigheid. Bij de complete herbouw van het pand werd de oude erker herplaatst.

30. Politiemuseum

Niedersachsen

(Lange Straße 20-22)

Uniek in Niedersachsen is het politiemuseum dat in de binnenstad van Nienburg te vinden is.

Extra aandacht is er voor de zaak "Haarmann", die in de jaren 20 van de vorige eeuw als seriemoordenaar Hannover onveilig maakte. Feiten en wetenswaardigheden uit de officiële rechtsdocumenten, politiefoto's en een overzicht van het werk van de recherche worden voor groot en klein in beeld gebracht. Verder kunnen geïnteresseerden de diverse vervoermiddelen van de politie in Niedersachsen uit de periode na de Tweede Wereldoorlog bekijken.

T Tipp:

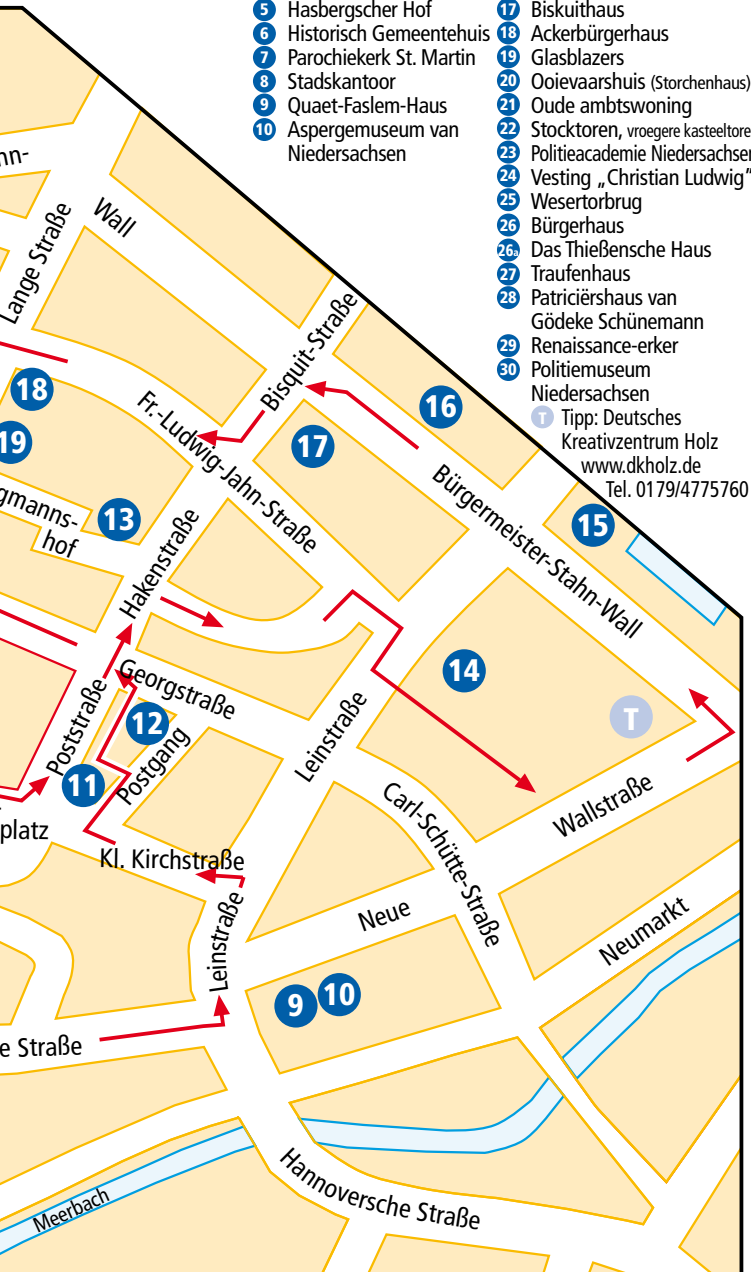
Deutsches Kreativzentrum Holz
Reinhold Budeker
Bürgermeister-Stahn-Wall 37
31582 Nienburg/Weser
Tel: (05021) 8 66 05 11
oder (0179) 477 57 60
www.dkholz.de
dkholz@dkholz.de

Die Nienburger Berenpoten

- 1 Lange Straße 18 – Begin van het Berenspoor
- 2 Spargelbrunnen (Aspergefuntein)
- 3 Gedenkteken van Oppermann
- 4 Wiehernder Hengst
- 5 Hasbergischer Hof
- 6 Historisch Gemeentehuis
- 7 Parochiekerk St. Martin
- 8 Stadskantoor
- 9 Quaet-Faslem-Haus
- 10 Aspergemuseum van Niedersachsen
- 11 Kleine Nienburgerin
- 12 Posthof
- 13 Hakenhof
- 14 Fresenhof
- 15 Stadsgracht, Albert-Schweitzer-Gymnasium
- 16 Madonna von Tschernobyl
- 17 Biskuijthaus
- 18 Ackerbürgerhaus
- 19 Glasblazers
- 20 Ooievaarshuis (Storchenhaus)
- 21 Oude ambtswoning
- 22 Stocktoren, vroegere kasteeltoren
- 23 Politieacademie Niedersachsen
- 24 Vesting „Christian Ludwig“
- 25 Wesertorbrug
- 26 Bürgerhaus
- 26 Das Thießensche Haus
- 27 Traufenhaus
- 28 Patriciërshaus van Gödeke Schünemann
- 29 Renaissance-erker
- 30 Politiemuseum Niedersachsen
- T Tipp: Deutsches Kreativzentrum Holz
www.dkholz.de
Tel. 0179/4775760

EUROPA'S

MOOISTE MARKT

midden in het historische centrum

Groenten, bloemen, kaas, vlees, vis
.....en veel meer.

Voor de toren van het raadhuis worden in 60 kramen uitsluitend producten van fruitteelt en tuinbouw, land- en bosbouw, visserij, levensmiddelen als ook natuurlijke producten (met uitzondering van het grotere vee) aangeboden.

De markt vindt elke woensdag en zaterdag plaats van 08:00 tot 13:00 uur.

Informatie:

Tel. (05021) 87-357

www.nienburger-wochenmarkt.de

Toeristeninformatie: (05021) 91 76 30

www.mittelweser-tourismus.de

